

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
SO-III.431.24.2014

**Pani
Bożena Grochala
Wójt Gminy Janowiec Kościelny
13-111 Janowiec Kościelny 62**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Janowcu Kościelnym NIP 745-00-05-521, REGON 000532808 z siedzibą 13-111 Janowiec Kościelny 62, w którym siedzibę ma Urząd Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli kierownikiem jednostki kontrolowanej był Wójt Gminy Pani Bożena Grochala, która sprawuje tę funkcję od 2 grudnia 2010 r. (*akta kontroli str. 15*).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym jest zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.) Wójt Gminy Janowiec Kościelny Pani Bożena Grochala. Zastępcą Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym jest Pani Ewelina Mierzejewska.

Kontrolę przeprowadził kontroler z Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie starszy inspektor wojewódzki Beata Mamińska, która okazała legitymację służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.1193.2014 z dnia 13 listopada 2014 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 14*).

Kontrolę rozpoczęto i zakończono 25 listopada 2014 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 7/2014.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion

i nazwisk za okres od 1 stycznia 2013 r. do 12 listopada 2014 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 ze zm.) w związku z § 24 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczania oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. Nr 136, poz. 884 ze zm.) oraz art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. Nr 220, poz.1414).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli pięćdziesięciu pięciu aktów stanu cywilnego, trzynastu decyzji, osiemnastu zaświadczeń, dwóch oświadczeń, przeglądzie dokumentów, na podstawie których zatrudnione są osoby w urzędzie stanu cywilnego oraz po przeprowadzonych oględzinach lokalu urzędu stanu cywilnego poczyniono następujące ustalenia w zakresie:

1. Organizacji Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy w Janowcu Kościelnym stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 137/2012 Wójta Gminy Janowiec Kościelny z 31 grudnia 2012 r., Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Wójta Gminy (*akta kontroli str. 16-23*).

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym zgodnie z art. 6 ust. 2 pełnił Wójt Gminy Janowiec Kościelny Pani Bożena Grochala. Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym pełniła Pani Ewelina Mierzejewska, która na podstawie art. 12 ust. 1 w związku z art. 20 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 ze zm.) w ramach awansu wewnętrznego objęła stanowisko zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego (*akta kontroli str. 26*). Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego od 12 marca 2014 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim, a obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim (*akta kontroli str. 27*).

Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Ewelina Mierzejewska ukończyła studia na kierunku prawo i uzyskała tytuł magistra (*akta kontroli str. 28*), wobec czego posiada wykształcenie wskazane w art. 6a pkt. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Warunki lokalowe Urzędu Stanu Cywilnego – pomieszczenia Urzędu Stanu Cywilnego znajdują się na piętrze budynku Urzędu Gminy w Janowcu Kościelnym. W skład lokalu wchodzi: pokój obsługi klienta, oraz archiwum. Śluby udzielane są w gabinecie Wójta. Na korytarzu przed wejściem do pomieszczeń znajduje się sprzęt gaśniczy. Pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi i akta zbiorowe nie jest wyposażone w higrometr i termometr (*akta kontroli str. 45-48*). Zgodnie z § 22 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pomieszczenie, w którym przechowywane są księgi stanu cywilnego, powinno być wyposażone w odpowiedni sprzęt przeciwpożarowy oraz w urządzenia kontrolujące temperaturę i wilgotność powietrza. Przyczyną powstania uchybienia jest brak nadzoru w czasie przenoszenia archiwum urzędu stanu cywilnego do nowego pomieszczenia, w czasie którego zagubiono sprzęt, który był na wyposażeniu archiwum. Skutkiem uchybienia jest niewłaściwe przechowywanie ksiąg stanu cywilnego. Osobami odpowiedzialnymi za brak urządzeń pomiarowych w archiwum urzędu stanu cywilnego są Wójt oraz Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego.

Księgi stanu cywilnego – stan techniczny dobry. Wszystkie księgi oprawiane są w twarde oprawy. Księgi ustawiane są w zamykanych szafach w archiwum urzędu stanu cywilnego, które zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowi pomieszczenie zapewniające należyte zabezpieczenie ksiąg przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich (*akta kontroli str. 45-48*).

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym przechowywane są księgi rejestracji wyznaniowej od 1914 r. do do chwili obecnej. Ostatnie przekazanie stuletnich ksiąg do Archiwum Państwowego w Olsztynie odbyło się 24 lipca 2014 r. - przekazano 2 księgi z 1913 r. z dwóch parafii (*akta kontroli str. 43-44*). Na wyniesienie ksiąg poza lokal Urzędu Stanu Cywilnego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym uzyskał stosowną zgodę Wojewody Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli str. 42*).

Akty stanu cywilnego sporządzane ręcznie w księgach. Do rejestracji wykorzystywany jest również program komputerowy (*akta kontroli str. 61*).

Wzmianki dodatkowe do aktów nanoszone są ręcznie, w sposób staranny i czytelny, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Wolne miejsca w treści aktów i w rubryce „Uwagi” wykreślane są w sposób uniemożliwiający dokonanie w tych miejscach jakichkolwiek wpisów.

Przypiski w aktach nanoszone są na bieżąco – sprawdzono na podstawie aktów zgonu za 2013 r.

Księgi po każdym roku kalendarzowym zamknięto w sposób prawidłowy. Bez zastrzeżeń *(akta kontroli str. 61)*.

Skorowidze alfabetyczne – wpisy dotyczące aktów stanu cywilnego sporządzanych w okresie objętym kontrolą dokonywane są na bieżąco, stosownie do § 16 cytowanego rozporządzenia, co sprawdzono na podstawie aktów małżeństw za 2013 r.

Akta zbiorowe – akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepelnione, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów *(akta kontroli str. 61)*.

2. Rejestracji stanu cywilnego

A. Urodzenia

W okresie objętym kontrolą sporządzono 10 aktów urodzenia.

Kontroli poddano akty urodzenia: od Nr 1/2013 do Nr 3/2013 oraz od Nr 1/2014 do Nr 7/2014.

Akty urodzenia sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Jeden akt urodzenia sporządzono w trybie art. 44 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego jako wpisanie treści protokołu o uznaniu ojcostwa dziecka poczętego lecz nieurodzonego. W tak sporządzonym akcie wykreśla się tekst drukowany przewidziany dla aktu urodzenia, a w wolnych miejscach wpisywana jest treść protokołu. Natomiast Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym wypełnił rubryki dotyczące dziecka i jego rodziców, a w rubryce „Uwagi” wpisał treść protokołu *(akta kontroli str. 61)*. Przyczyną powstania uchybienia jest brak spraw z tego zakresu w małych jednostkach, czego skutkiem jest brak doświadczenia w ich realizacji. Skutkiem uchybienia jest niewłaściwa rejestracja uznania ojcostwa i jego nieczytelność w akcie. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

Pozostałe dziewięć skontrolowanych aktów sporządzono na podstawie dokumentów zagranicznych.

Transkrypcja aktów urodzenia do polskich ksiąg na podstawie art. 73 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana jest z zastrzeżeniami.

Oryginalne akty zagraniczne, które są podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączane są do akt zbiorowych. W aktach, w rubryce „Uwagi” prawidłowo wpisywana jest adnotacja o podstawie wpisania aktu do księgi. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową *(akta kontroli str. 61)*.

Stwierdzono jednak, iż jeden z analizowanych aktów stanu cywilnego sporządzony został w polskich księgach w trybie art. 73 ust. 1 Prawa o aktach stanu cywilnego na podstawie wyciągów

z ewidencji ludności wydanych przez szwedzki urząd podatkowy(*akta kontroli str. 61*). Szwecja jest krajem, w którym nie ma rejestracji stanu cywilnego – dane o mieszkańcach wprowadza się bezpośrednio do baz prowadzonych przez urzędy podatkowe. Z tego względu przy sporządzaniu aktu na podstawie dokumentów z tego kraju nie ma zastosowania art. 73 ust. 1 Prawa o aktach stanu cywilnego, który dotyczy wyłącznie wpisania aktu zagranicznego do polskiej księgi. W przypadku dokumentów ze Szwecji kierownik urzędu stanu cywilnego winien zastosować art. 70 ustawy, który stanowi, iż jeżeli urodzenie, zawarcie małżeństwa czy zgon nastąpiły za granicą i nie zostały zarejestrowane w zagranicznych księgach stanu cywilnego, to można je zarejestrować w polskich księgach stanu cywilnego. Przyczyną powstania uchybienia jest brak spraw z tego zakresu w małych jednostkach, czego skutkiem jest brak doświadczenia w ich realizacji. Skutkiem uchybienia jest niewłaściwa rejestracja zagranicznego aktu. Osobą odpowiedzialną za powstanie uchybienia jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym nie przyjęto żadnego oświadczenia o zmianie nadanego dziecku wcześniej imienia w ciągu sześciu miesięcy od sporządzenia aktu oraz o nadaniu dziecku, którego ojcem nie jest mąż matki, nazwiska jakie nosiłyby ich wspólne dzieci po złożeniu oświadczenia w trybie art. 88 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z. 1964 r. Nr 9, poz. 59 ze zm.)(*akta kontroli str. 60*).

B. Małżeństwa

W okresie objętym kontrolą sporządzono 24 akty małżeństw.

Kontroli poddano następujące akty małżeństw: od Nr 1/2013 do Nr 9/2013 oraz Nr 1/2014 do Nr 15/2014.

Akty małżeństwa sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjęte w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa (siedem małżeństw zawartych po złożeniu oświadczeń Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym (Zastępcy)) (*akta kontroli str. 61*).

Małżeństwa, o których mowa w art. 1 § 2 i § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - zaświadczenia, wydawane na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydawane są prawidłowo, co sprawdzono na podstawie zaświadczeń od Nr USC.5361.1.2013 do Nr USC.5361.4.2013 oraz od Nr USC.5361.1.2014 do Nr USC.5361.15.2014 (*akta kontroli str. 61*). Akty małżeństw są sporządzane na podstawie zaświadczeń składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Na zaświadczeniach potwierdzana jest data dostarczenia przez duchownego dokumentu, który jest podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (sprawdzono na

podstawie siedemnastu aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób) *(akta kontroli str. 61)*.

Stwierdzono jednak, że jeden z aktów małżeństwa został sporządzony w księdze małżeństw z naruszeniem przepisów. Małżeństwo, dla którego sporządzono ten akt zawarte zostało w formie wyznaniowej 19 lipca 2014 r. Natomiast termin ważności zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa określony został zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego na 7 czerwca 2014 r. W tych okolicznościach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym, do którego dostarczono zaświadczenie powinien odmówić sporządzenia aktu małżeństwa informując o tym zainteresowane osoby oraz pouczyć je o przysługującym im prawie wystąpienia z wnioskiem do sądu o zbadanie czy okoliczności wskazane przez kierownika urzędu stanu cywilnego uzasadniają odmowę sporządzenia aktu małżeństwa *(akta kontroli str. 49-56)*. Przyczyną powstanie nieprawidłowości było niedopatrzenie Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym. Skutkiem nieprawidłowości jest rejestracja małżeństwa niezgodnie z przepisami ustawy oraz obniżona moc dowodowa aktu stanu cywilnego. Osobą odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości jest Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym.

W trakcie kontroli sprawdzono jedno oświadczenie małżonka rozwiedzionego o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa, przyjęte przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w trybie art. 59 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Oświadczenie zostało przyjęte w sposób prawidłowy, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego *(akta kontroli str. 61)*.

Zaświadczenia o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą wydawane są w sposób prawidłowy (sprawdzono na podstawie sprawy od Nr USC.5360.1.2014 do Nr USC.5360.2.2014) *(akta kontroli str. 61)*.

C. Zgony

W okresie objętym kontrolą sporządzono 21 aktów zgonu.

Kontroli poddano akty zgonu: od Nr 1/2013 do Nr 11/2013 oraz Nr 1/2014 do Nr 10/2014.

Akty zgonu sporządzane są starannie, czysto i terminowo.

Akty zgonu sporządzane są po dostarczeniu karty zgonu *(akta kontroli str. 61)*.

2. Transkrypcji zagranicznych aktów do polskich ksiąg stanu cywilnego oraz prowadzenia innych postępowań z zakresu rejestracji stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą wykonano łącznie dwadzieścia czynności na podstawie art. 28, art.36, oraz art. 73 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego *(akta kontroli str. 62)*.

Kontroli poddano sprawy: Nr USC.5353.1.2014 - Nr USC.5353.6.2014.

Wszystkie oryginalne dokumenty, które są podstawą do wydania decyzji na podstawie ustawy prawo o aktach stanu cywilnego włączane są do akt zbiorowych (zgodnie z zaleceniem MSWiA).

Nanoszone są wzmianki dodatkowe w sprawie uzupełnienia lub sprostowania aktu stanu cywilnego.

4. Wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń o dokonanych w księgach stanu cywilnego wpisach lub ich braku oraz zaświadczeń o zaginięciu lub zniszczeniu księgi stanu cywilnego

Kontroli poddano wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego od Nr USC.5362.1.159.2014 do Nr USC.5362.1.176.2014, co stanowi 10% ostatnio załatwionych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego (*akta kontroli str. 62*).

Odpisy aktów zupełnych oraz skróconych wydawane są podmiotom określonym w art. 83 § 1 i § 2 Prawa o aktach stanu cywilnego. Odpisy adresowane do osób fizycznych wysyłane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz.1735).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym (zastępca) nie wydawał zaświadczeń o braku księgi stanu cywilnego. (*akta kontroli str. 60*).

5. Zawiadamiania organów ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego

W analizowanym okresie zawiadomiono o 49 zmianach w aktach stanu cywilnego. Analizie poddano teczkę powiadomień organów ewidencji ludności z 2014 r.

Urząd Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym prawidłowo dokonuje informowania organów ewidencji ludności o zmianach w aktach stanu cywilnego. Wysyłane są odpisy skrócone aktu wraz z adnotacją o zmianie oraz pismo przewodnie adresowane do danego organu ewidencji (*akta kontroli str. 62*).

6. Stosowanie ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą wydano 1 decyzję na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Kontroli poddano sprawę Nr USC.5355.2.2014 (*akta kontroli str. 62*).

Analizowana sprawa dotyczyła zmiany nazwiska osoby pełnoletniej.

Postępowanie zostało przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy należy uznać za wyczerpujący. Wnioskujący o zmianę nazwiska złożył obszernie wyjaśnienia uzasadniające dokonanie zmiany. Sprawa rozpatrzona została na podstawie kompletnego wniosku, zgodnie z procedurą administracyjną.

Po stwierdzeniu ostateczności decyzji o zmianie nazwiska, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Janowcu Kościelnym powiadomił organy wskazane w art. 13 ustawy o zmianie imienia i nazwiska o dokonanej zmianie.

Nie wnosi się uwag.

Do ustaleń kontroli nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o usunięcie nieprawidłowości i uchybień poprzez:

1. Sporządzanie aktów małżeństw zawartych w formie wyznaniowej, w oparciu o dokument, który w dniu zawarcia związku małżeńskiego nie utracił terminu ważności.
2. Wpisywanie treści protokołów o uznaniu ojcostwa do księgi urodzeń bez wypełniania poszczególnych rubryk tego aktu dotyczących dziecka,
3. Sporządzanie polskich aktów stanu cywilnego w oparciu o szwedzkie dokumenty potwierdzające wystąpienie zdarzenia wyłącznie na podstawie art. 70 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego,
4. Wyposażenie archiwum urzędu stanu cywilnego w sprzęt do pomiaru temperatury i wilgotności.

Proszę Panią Wójt o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem
Z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Grażyna Kluge
Grażyna Kluge
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski